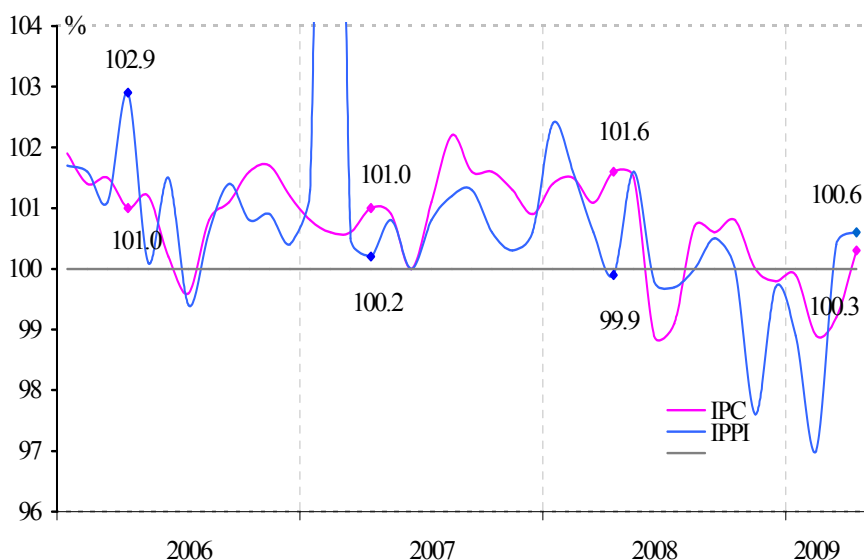

BULETIN LUNAR nr. 4* 2009

*Aprilie***Nivelul inflației**

În luna aprilie 2009 prețurile de consum au crescut față de luna martie 2009 cu 0.3 la sută, inclusiv la produsele alimentare și la produsele nealimentare cu câte 0.3 la sută fiecare, la serviciile prestate populației cu 0.1 la sută (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a indicelui prețurilor producției industriale (IPPI)

La **produsele alimentare** cele mai importante creșteri de prețuri au fost înregistrate la ouă dietetice – cu 6.9 la sută, legume proaspete – cu 5.2 la sută, fructe proaspete – cu 2.2 la sută, cartofi – cu 1.0 la sută, băuturi alcoolice – cu 0.1 la sută. Cele mai mari reduceri de prețuri, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la ulei vegetal – cu 3.6 la sută, crupe – cu 1.7 la sută, zahăr – cu 1.5 la sută, lapte și produse lactate – cu 1.3 la sută, unt – cu 0.9 la sută, produse de morărit și

panificație – cu 0.6 la sută, orez – cu 0.3 la sută.

În categoria **mărfurilor nealimentare** majorări de prețuri au fost înregistrate la medicamente – cu 1.8 la sută, încălțăminte – cu 1.3 la sută, mobilă – cu 0.5 la sută, mărfuri sportive, țesături, articole de tutungerie – cu câte 0.3 la sută fiecare, materiale de construcție, combustibil, detergenți – cu câte 0.2 la sută fiecare. Reduceri însemnate s-au înregistrat la mașini de spălat – cu 0.8 la sută, televizoare color – cu 0.6 la sută, confecții – cu 0.2 la sută, tricotate și articole de cosmetică și parfumerie – cu câte 0.1 la sută fiecare.

În grupul **serviciilor prestate populației** majorări importante au fost înregistrate la tarifele pentru reparația obiectelor de folosire îndelungată, cheltuieli legate de cultură și sport – cu câte 2.0 la sută fiecare; reparația și întreținerea locuințelor – cu 0.9 la sută; serviciile pentru igienă și cosmetică personală, transportul feroviar – cu câte 0.6 la sută fiecare; plata pentru locuință – cu 0.3 la sută; serviciile de educație și învățământ, hoteluri și servicii hoteliere, alimentația publică – cu câte 0.2 la sută fiecare. Totodată, reduceri s-au înregistrat la servicii rituale – cu 0.3 la sută, telecomunicații – cu 0.2 la sută.

De la începutul anului 2009 prețurile de consum au scăzut cu 1.7 la sută, inclusiv la produsele alimentare cu 3.5 la sută, mărfurile nealimentare cu 1.7 la sută, în timp ce la serviciile prestate populației au crescut cu 0.6 la sută.

Nivelul inflației în luna aprilie 2009 față de luna aprilie 2008 a constituit minus 0.3 la sută, inclusiv la produsele alimentare – minus 6.8 la sută, la mărfurile nealimentare – minus 0.8 la sută și la serviciile prestate populației – 10.4 la sută.

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	martie 2009/ februarie 2009		aprilie 2009/ martie 2009	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	-0.8	100%	0.3	100%
Produse alimentare	-0.6	75.0	0.1	33.3
Mărfuri nealimentare	-0.2	25.0	0.2	66.7
Servicii cu plată	0.0	0.0	0.0	0.00

Sursa: BNS și BNM

În luna aprilie 2009 **prețurile producției industriale** au crescut cu 0.6 la sută față de luna martie 2009 (graficul nr. 1), aceeași creștere fiind constatată și în activitatea de bază – industria prelucrătoare. Cele mai mari creșteri au fost consemnate în

următoarele activități: fabricarea zahărului – cu 5.0 la sută; fabricarea vinului – cu 2.2 la sută; producția de mașini și aparate electrice – cu 1.9 la sută; producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 1.5 la sută; prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 1.3 la sută; producția de mobilier – cu 1.2 la sută; fabricarea produselor textile – cu 1.1 la sută; producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei – cu 1.0 la sută; fabricarea produselor de tutun, fabricarea de articole de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu câte 0.8 la sută fiecare; producția altor produse din minerale nemetalifere – cu 0.5 la sută; edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative – cu 0.4 la sută.

Totodată, au fost consemnate scăderi ale prețurilor în activitățile: industria metalurgică – cu 4.6 la sută; industria chimică – cu 1.7 la sută; fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 1.6 la sută; fabricarea hârtiei și cartonului, fabricarea produselor lactate – cu câte 1.1 la sută fiecare; fabricarea de cacao, ciocolată și a produselor zaharoase de cofetărie – cu 1.0 la sută; fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon; fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare; fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje; fabricarea de mașini și echipamente – cu câte 0.9 la sută fiecare; producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri – cu 0.6 la sută.

La energia electrică și termică, gaze și apă prețurile au rămas la nivelul celor din luna martie 2009, în timp ce în industria extractivă prețurile s-au redus cu 0.6 la sută.

Față de luna aprilie 2008 prețurile producției industriale au scăzut cu 4.3 la sută, iar de la

începutul anului 2009 – cu 3.2 la sută.

Indicele prețurilor producției industriale destinate pieței interne în luna aprilie 2009 a rămas la nivelul celui din luna martie 2009. De la începutul anului curent prețurile producției industriale destinate pieței interne s-au micșorat cu 4.3 la sută, iar față de luna aprilie 2008 s-au majorat – cu 0.5 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Operațiuni de piață deschisă

În luna aprilie 2009, similar lunii precedente, a continuat reducerea excesului de lichiditate din sistemul bancar. Ca rezultat, Banca Națională a Moldovei a sistat operațiunile de sterilizare, prin emiterea certificatelor Băncii Naționale a Moldovei (CBN), efectuate de către BNM pe parcursul a ultimilor patru ani. În prima zi a lunii de raportare soldul zilnic al operațiunilor de sterilizare a constituit 89.0 mil. lei la prețul de vânzare, fiind în circulație CBN de 7 zile emise în luna anterioară.

Facilitățile permanente

În luna aprilie 2009 ambele facilități permanente (credite și depozite overnight) acordate de către Banca Națională a Moldovei au fost utilizate de către bănci.

Pe parcursul lunii băncile autorizate au depus la BNM depozite overnight în sume ce au variat între 4.0 și 110.0 mil. lei, volumul total fiind de 711.0 mil. lei. Soldul mediu zilnic al depozitelor overnight pentru luna aprilie a constituit 63.0 mil. lei, fiind în creștere cu 53.0 mil. lei, sau de 6.3 ori față de luna precedentă.

În luna aprilie 2009 băncile au recurs frecvent la facilitatea de creditare overnight. Astfel, suma creditelor overnight acordate băncilor a constituit 2641.5 mil. lei. Soldul mediu zilnic a înregistrat 126.0 mil. lei, fiind în creștere cu 40.5 mil. lei, sau cu 47.4 la sută față de luna precedentă.

Rezervele obligatorii

Rezervele obligatorii în MDL aferente perioadei de urmărire a mijloacelor atrase 6 – 20 aprilie 2009, menținute de bănci în perioada 21 aprilie – 5 mai 2009, s-au cifrat la 2056.8 mil. lei, fiind în scădere cu 166.3 mil. lei, sau cu 7.5 la sută față de perioada de urmărire 6 – 20 martie 2009, menținute de către bănci în perioada 21 martie 2009 – 5 aprilie 2009.

Rezervele obligatorii în VLC la 30 aprilie 2009 au constituit 107.6 mil. USD și 115.9 mil. EUR, fiind în scădere cu 1.5 mil. USD și 3.3 mil. EUR, sau cu 1.4 și 2.8 la sută, respectiv, față de finele lunii precedente.

Ratele dobânzilor

Pe parcursul lunii aprilie 2009 ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale Băncii Naționale a Moldovei s-au menținut la nivelul celor stabilite de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei la ședința din 5 februarie 2009:

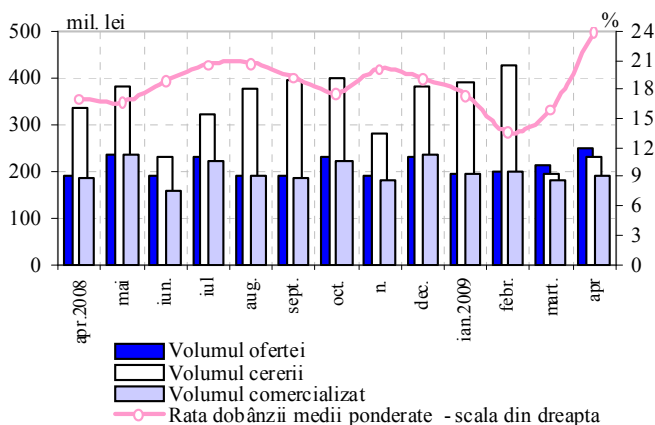
- **rata de bază** aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt – 11.0 la sută anual;
- rata la creditele overnight – 13.5 la sută anual;
- rata la depozitele overnight acceptate de Banca Națională a Moldovei – 2.0 la sută anual.

Rata de bază la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) – 10.0 la sută anual.

Pietele financiare

În luna aprilie 2009 evoluția pieței primare a valorilor mobiliare de stat (VMS) a fost asemănătoare lunii precedente. Cererea din partea participanților la licitații nu a acoperit în totalitate oferta anunțată de către Ministerul Finanțelor. Ca rezultat, s-a menținut caracterul ascendent al ratelor dobânzilor la VMS plasate pe piața primară în perioada de raportare.

Graficul nr. 2. Totalul licitațiilor de comercializare a VMS pe piața primară

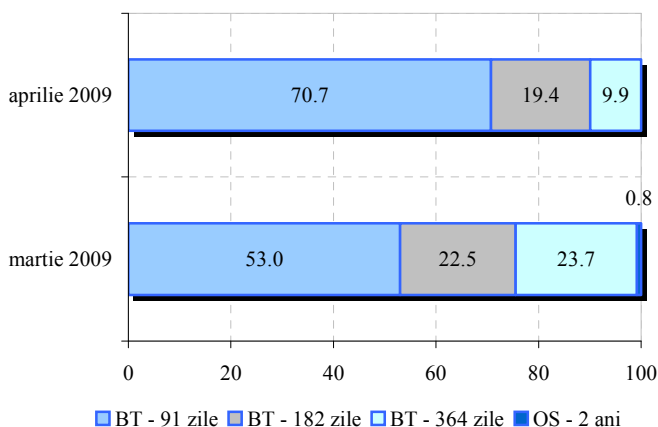
Oferta săptămânală de titluri de stat propusă la licitații în luna aprilie a rămas constantă – la nivelul de 50.0 mil. lei, divizată în bonuri de trezorerie (BT) de 91, 182 și 364 zile. În a doua jumătate a lunii cota BT de 91 zile s-a majorat pe seama reducerii celor cu scadența de 364 zile, băncile orientându-se spre titlurile cu termene minime de circulație.

Oferta Ministerului Finanțelor a totalizat 250.0 mil. lei, cu 38.0 mil. lei mai mult decât în luna martie, ca rezultat al

desfășurării unui număr mai mare de licitații în luna aprilie față de luna precedentă (graficul nr. 2).

Cererea a însumat 230.6 mil. lei, fiind în creștere cu 38.1 mil. lei față de luna anterioară și a acoperit oferta în proporție de 92.2 la sută. În consecință, oferta nu a fost plasată în totalitate, gradul de realizare constituind 76.5 la sută față de 85.0 la sută în luna anterioară.

Graficul nr. 3. Structura VMS comercializate pe piața primară, %

acoperit oferta în proporție de 92.2 la sută. În consecință, oferta nu a fost plasată în totalitate, gradul de realizare constituind 76.5 la sută față de 85.0 la sută în luna anterioară. În același timp, Ministerul Finanțelor a respins comercializarea titlurilor de stat la rate mult prea înalte. Volumul VMS vândute s-a cifrat la 191.2 mil. lei, majorându-se cu 10.9 mil. lei față de luna martie.

Spre deosebire de lunile anterioare, obligațiunile de stat cu termenul de circulație 2 ani nu au fost oferite spre plasare.

În luna aprilie 2009, comparativ cu luna

anterioară, volumul VMS procurate de către investitorii nebancari s-a diminuat de la 24.9 până la 21.5 mil. lei, iar ponderea acestora în volumul total al vânzărilor pe piața primară – de la 13.8 până la 11.2 la sută.

Termenul mediu ponderat de circulație al VMS emise în luna de gestiune a coborât de la 177 la 132 zile, ca urmare a majorării ponderii titlurilor de 91 zile, a diminuării celor de 182 și de 364 zile, precum și a lipsei OS de 2 ani în structura titlurilor plasate în luna aprilie (graficul nr. 3).

Rata medie ponderată nominală la bonurile de trezorerie plasate pe piața primară în perioada de gestiune a înregistrat 23.99 la sută anual, față de 16.00 la sută anual în luna martie 2009.

Datoria Guvernului Republicii Moldova contractată de la Banca Națională a Moldovei

La 30 aprilie 2009 datoria statului față de BNM nu s-a modificat comparativ cu luna anterioară și a totalizat 2213.4 mil. lei.

Valorile mobiliare de stat obținute în portofoliul propriu al BNM ca rezultat al reemisiunilor efectuate în luna de raportare au avut scadența de 91 zile. Ratele dobânzilor la titlurile emise au fost cuprinse între 22.72 și 24.47 la sută anual. Rata medie ponderată a dobânzii la VMS deținute în portofoliu la 30 aprilie 2009 a înregistrat nivelul de 17.81 la sută anual – cu 2.23 puncte procentuale în creștere față de nivelul înregistrat la finele lunii martie 2009. Scadența medie a valorilor mobiliare de stat din portofoliu în ultima zi a lunii de referință a constituit 48 de zile, cu 5 zile mai mare decât în luna precedentă.

Ca rezultat al reflectării dobânzilor calculate și al evaluării VMS deținute în portofoliul BNM la prețurile de piață, valoarea de bilanț a datoriei statului la 30 aprilie 2009 s-a cifrat la 2235.5 mil. lei.

Depozite plasate la Banca Națională a Moldovei

La 30 aprilie 2009 soldul depozitelor plasate de către Ministerul Finanțelor la BNM a totalizat 525.0 mil. lei. Comparativ cu sfârșitul lunii precedente soldul depozitelor nu s-a modificat.

Rata medie ponderată la depozitele în sold la 30 aprilie 2009 a constituit 20.05 la sută anual, iar termenul mediu la depozitele în sold a fost de 232 zile.

Activitatea băncilor pe piața monetară

În luna aprilie 2009, volumul tranzacțiilor pe piața interbancară a însumat 846.0 mil. lei, în scădere cu 1386.4 mil. lei, sau cu 62.1 la sută față de luna anterioară.

Volumul creditelor/depozitelor interbancare în luna aprilie 2009 a însumat 839.8 mil. lei, în scădere cu 1389.2 mil. lei, sau cu 62.3 la sută comparativ cu luna martie 2009. Similar lunilor precedente, volumul esențial al creditelor și depozitelor interbancare în luna aprilie curent s-a înregistrat pe scadența minimă a pieței, ponderea tranzacțiilor overnight reprezentând 98.0 la sută din volumul total.

Rata medie a dobânzii la creditele/depozitele interbancare în luna aprilie 2009 s-a micșorat cu 2.49 puncte procentuale față de luna precedentă și a constituit 14.44 la sută anual. Termenul mediu ponderat al tranzacțiilor a reprezentat 2 zile, în creștere cu o zi față de luna precedentă.

Volumul total al tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a valorilor mobiliare de stat realizate *pe piața secundară* a înregistrat 6.2 mil. lei, majorându-se cu 2.8 mil. lei față de luna precedentă. Ponderea tranzacțiilor cu clienții băncilor în volumul total al tranzacțiilor desfășurate pe piața secundară a constituit 46.8 la sută

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate pe piața secundară s-a cifrat la 17.60 la sută, fiind în creștere cu 0.13 puncte procentuale, în condițiile diminuării termenului mediu ponderat până la scadență de la 186 zile în luna martie până la 44 zile în luna aprilie 2009.

Operațiuni REPO, precum și tranzacții cu certificatele BNM nu au fost înregistrate.

Ratele de referință interbancare la sfârșitul lunii aprilie 2009 au înregistrat următoarele valori: rata de referință CHIBID overnight – 13.91 la sută și CHIBOR overnight – 18.69 la sută, majorându-se față de ultima zi a lunii precedente cu 1.06 și 0.15 puncte procentuale, respectiv.

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* s-a micșorat cu 74.1 mil. lei (0.3 la sută) față de finele lunii martie 2009, constituind 24586.7 mil. lei la sfârșitul lunii aprilie 2009. Această evoluție s-a datorat, în special, scăderii soldului creditelor acordate în moneda națională cu 171.8 mil. lei

Tabelul nr. 2. **Indicatorii pieței creditelor** (mil. lei)

	Sold la sfârșit de perioadă			Credite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2008	25122.6	14779.9	10342.7	2217.8	1620.6	22.55	597.2	14.56
Ianuarie 2009	24186.1	14556.0	9630.1	870.4	510.3	23.25	360.1	13.20
Februarie	24275.5	14529.9	9745.6	1318.9	803.2	22.93	515.7	14.06
Martie	24660.8	14535.6	10125.2	1352.5	729.3	23.13	623.2	13.30
Aprilie	24586.7	14363.8	10222.9	1035.0	562.8	22.57	472.2	12.85

(1.2 la sută), în timp ce soldul creditelor în valută străină (exprimate în MDL) a consemnat o majorare cu 97.7 mil. lei (1.0 la sută).

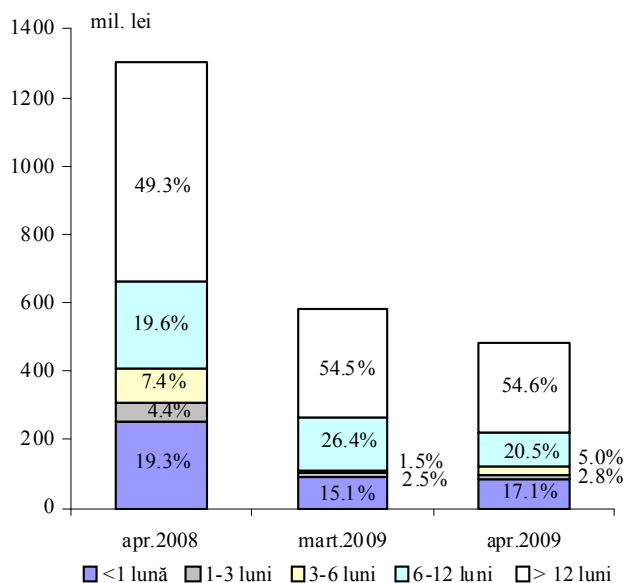
Micșorarea soldului **creditelor în MDL** s-a produs ca urmare a scăderii soldului creditelor acordate sectorului privat

și a celui al creditelor acordate persoanelor fizice cu 130.1 mil. lei (1.5 la sută) și cu 84.3 mil. lei (1.8 la sută), respectiv, în timp ce soldurile creditelor acordate întreprinderilor de stat și altor organizații care practică unele operațiuni financiare au crescut cu 0.5 mil. lei (0.2 la sută) și cu 42.1 mil. lei (4.4 la sută), respectiv.

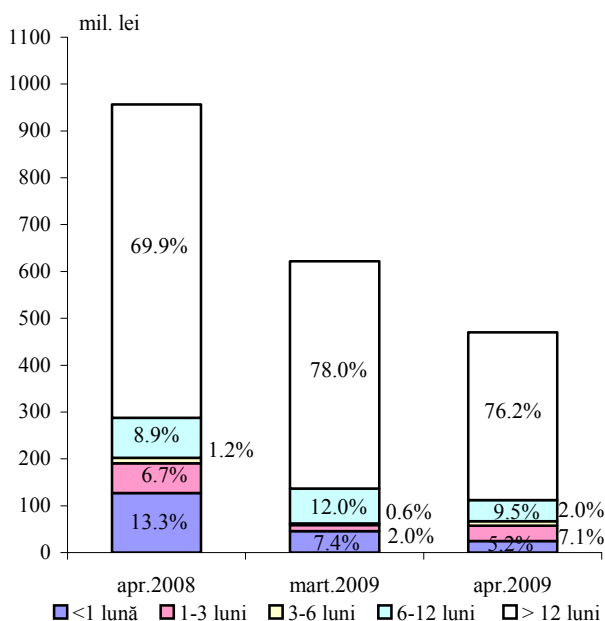
* Conform metodologiei FMI, din totalul creditelor în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și la creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului.

Soldul *creditelor în valută străină* a înregistrat o majorare determinată de creșterea soldurilor creditelor acordate întreprinderilor de stat, sectorului privat și persoanelor fizice cu 0.3 mil. lei (0.3 la sută), cu 128.2 mil. lei (1.5 la sută) și cu 17.5 mil. lei (2.5 la sută), respectiv, în timp ce soldul creditelor acordate altor organizații care practică unele operațiuni financiare a scăzut cu 48.3 mil. lei (6.0 la sută).

Graficul nr. 4. Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci

Graficul nr. 5. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

Exprimat în dolari SUA, soldul creditelor în valută străină a constituit 904.8 mil. USD, micșorându-se cu 19.0 mil. USD (2.1 la sută) față de luna martie 2009.

Volumul creditelor acordate în MDL în luna aprilie 2009 a constituit 562.8 mil. lei, micșorându-se cu 166.5 mil. lei, sau cu 22.8 la sută față de luna precedentă.

Ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din volumul total al creditelor acordate în moneda națională a constituit 85.4 la sută.

În structura pe scadențe creditele în MDL cu termene de peste 12 luni acordate persoanelor juridice au rămas practic la nivelul lunii precedente, cu cota maximă de 54.6 la sută din total. O tendință de creștere mai accentuată au manifestat creditele acordate cu termene de la 3 până la 6 luni, a căror pondere a sporit cu 3.5 puncte procentuale, constituind 5.0 la sută, în defavoarea celor acordate cu termene de la 6 până la 12 luni, a căror pondere s-a micșorat până la nivelul de 20.5 la sută din total (graficul nr. 4).

În luna aprilie 2009 *rata medie a dobânzii la creditele acordate în moneda națională* s-a micșorat cu 0.56 puncte procentuale, până la nivelul de 22.57 la sută, ca rezultat al scăderii ratei medii la creditele acordate persoanelor juridice cu 0.48 puncte procentuale, până la nivelul de 22.12 la sută, în timp ce rata medie la creditele acordate persoanelor fizice a rămas la același nivel, de 25.22 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 470.2 mil. lei (echivalentul a 42.2 mil. USD, micșorându-se

cu 15.2 mil. USD față de luna martie 2009).

În componența acestora, creditele cu termene de peste 12 luni au rămas preponderente (76.2 la sută din total, în scădere cu 1.8 puncte procentuale față de luna martie 2009), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 12.61 la sută (graficul nr. 5). Totodată, o tendință de creștere mai accelerată au manifestat creditele acordate cu termene de la 1 până la 3 luni, a căror pondere a crescut cu 5.1 puncte procentuale, alcătuind 7.1 la sută din total. Acestea sunt urmate de creditele acordate pe termene de la 3 până la 6 luni, care au constituit 2.0 la sută din total, majorându-se cu 1.4 puncte procentuale.

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice s-a redus cu 0.45 puncte procentuale, constituind 12.84 a sută în luna aprilie 2009.

La finele lunii aprilie 2009 **soldul depozitelor** în sistemul bancar a însumat 22376.0 mil. lei, micșorându-se cu 122.4 mil. lei (0.5 la sută) față de luna precedentă pe seama diminuării soldului depozitelor în moneda națională cu 379.7 mil. lei (3.3 la sută), în timp ce soldul depozitelor în valută străină a crescut cu 257.3 mil. lei (2.3 la sută).

Soldul depozitelor la vedere a constituit 5682.3 mil. lei, micșorându-se cu 58.2 mil. lei față de luna martie 2009. Ponderea acestora s-a diminuat cu 0.1 puncte procentuale, cifrându-se

Tabelul nr. 3. Indicatorii pieței depozitelor la termen (mil. lei)

	Sold la sfârșit de perioadă			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2008	18103.6	10148.0	7955.6	3822.9	2181.1	19.75	1641.8	12.09
Ianuarie 2009	17632.2	9932.3	7699.9	3004.1	1536.5	20.69	1467.6	11.81
Februarie	17343.8	9383.8	7960.0	2902.8	1360.8	19.84	1542.0	11.67
Martie	16757.9	8192.9	8565.0	3385.1	1257.5	19.36	2127.6	10.18
Aprilie	16693.7	7825.4	8868.3	2650.4	1044.6	18.72	1605.8	9.66

la 25.4 la sută în soldul total al depozitelor.

Concomitent, **soldul depozitelor la termen** a scăzut cu 64.2 mil. lei (0.4 la sută) și a însumat 16693.7 mil. lei.

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 7825.4 mil. lei

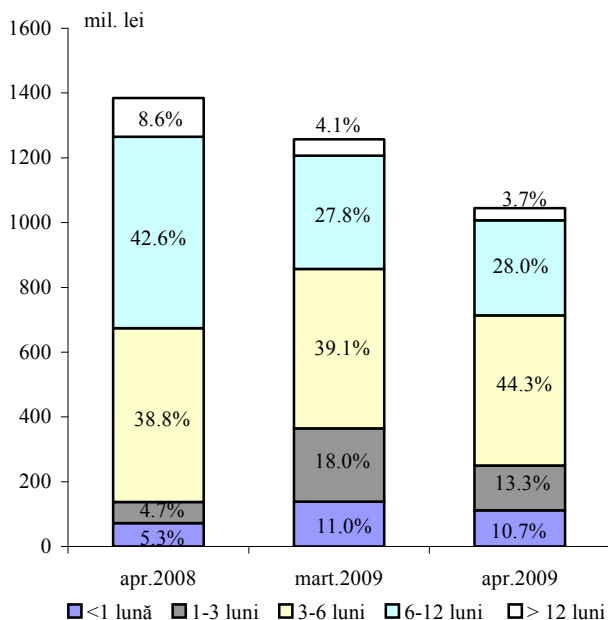
la sfârșitul lunii aprilie 2009, diminuându-se cu 367.5 mil. lei (4.5 la sută) față de luna precedentă, ca rezultat al scăderii soldurilor depunerilor în MDL ale persoanelor fizice și ale agenților economici cu 307.0 mil. lei (4.5 la sută) și cu 60.5 mil. lei (4.3 la sută), respectiv.

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 303.3 mil. lei (3.5 la sută), alcătuind 8868.3 mil. lei.

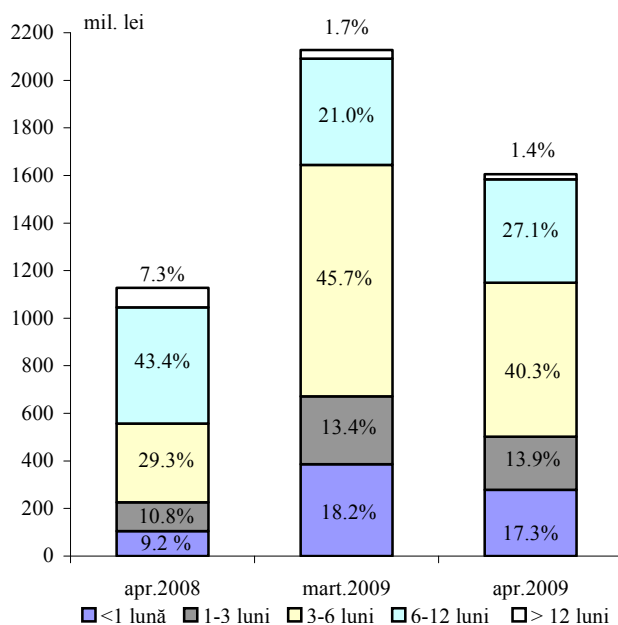
Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în luna aprilie 2009 a constituit 1044.6 mil. lei, fiind cu 212.9 mil. lei inferior celui din luna martie 2009. Această scădere a fost determinată de micșorarea volumului depozitelor atrase de la persoanele fizice cu 160.6 mil. lei (16.2 la sută), precum și a volumului depozitelor atrase de la persoanele juridice - cu 52.3 mil. lei (19.7 la sută).

Respectiv, ponderea depunerilor atrase la termen în moneda națională ale persoanelor fizice s-a majorat de la 78.9 la sută în luna martie 2009 până 79.6 la sută din volumul total al

Graficul nr. 6. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

Graficul nr. 7. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

depozitelor la termen în moneda națională atrase pe parcursul lunii de raportare.

În luna aprilie curent depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au constituit 44.3 la sută din total (în creștere cu 5.2 puncte procentuale), deținând în continuare ponderea cea mai mare în structura depozitelor la termen atrase în moneda națională. În același timp, ponderea depunerilor cu termene de la 1 până la 3 luni s-a micșorat cu 4.7 puncte procentuale, până la nivelul de 13.3 la sută din totalul depozitelor atrase (graficul nr. 6).

Rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL s-a micșorat pe parcursul lunii aprilie 2009 cu 0.64 puncte procentuale, constituind 18.72 la sută anual (13.45 la sută pentru persoane juridice și 20.07 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 14.31 și 20.71 la sută, respectiv, în luna martie 2009).

În perioada gestionară volumul atras al **depozitelor la termen în valută străină** a constituit 1605.8 mil. lei (echivalentul a 144.0 mil. USD), micșorându-se cu 521.8 mil. lei (24.5 la sută) din contul scăderii depunerilor persoanelor fizice cu 460.8 mil. lei, sau cu 25.4 la sută, precum și a depozitelor persoanelor juridice - cu 61.0 mil. lei, sau cu 19.5 la sută.

În luna aprilie 2009 s-a consemnat o micșorare a ponderii depunerilor cu termene de la 3 până la 6 luni (cu 5.4 puncte procentuale, până la nivelul de 40.3 la sută din total), odată cu creșterea mai accentuată a ponderii depunerilor cu termene de la 6 până la 12 luni, care au alcătuit 27.1 la sută (comparativ cu 21.0 la sută în luna martie 2009) (graficul nr. 7).

În perioada de raportare **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină** s-a situat la nivelul de 9.66 la sută (8.01 la sută pentru persoanele juridice și 9.97 la sută pentru persoanele fizice).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a majorat cu 0.5 la sută (45.6 mil. lei) în luna aprilie 2009 și a constituit 8877.9 mil. lei. Creșterea bazei monetare a fost determinată, preponderent, de evoluția activelor interne nete ale Băncii Naționale a Moldovei, ca rezultat al creșterii cererilor de plăți față de Guvernul Republicii Moldova cu 345.6 mil. lei și a cererilor de plăți ale BNM față de bănci cu 114.8 mil. lei.

Volumul banilor în circulație** a crescut de la 5612.0 mil. lei în luna martie până la 5837.0 mil. lei în luna aprilie 2009.

În structura bazei monetare ponderea banilor în circulație s-a majorat de la 63.5 la sută în luna martie până la 65.8 la sută în luna aprilie 2009. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a micșorat de la 36.5 la sută până la 34.2 la sută.

Masa monetară M2*** pe parcursul perioadei gestionare s-a micșorat cu 156.4 mil. lei, sau cu 0.9 la sută, până la 17008.5 mil. lei. În același timp, **masa monetară M3****** s-a majorat cu

100.9 mil. lei, sau cu 0.4 la sută și a constituit 28217.0 mil. lei la sfârșitul lunii aprilie 2009 (tabelul nr. 4).

Tabelul nr. 4. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)

	Dec. 2008	Ponderea %	Mart. 2009	Ponderea %	Apr. 2009	Creșterea %	Ponderea %
MASA MONETARĂ (M3)	31680.74	100.0	28116.16	100.0	28217.04	0.4	100.0
MASA MONETARĂ (M2)	21774.06	68.7	17164.90	61.0	17008.49	-0.9	60.3
BANI ÎN CIRCULAȚIE	7578.66	23.9	5612.01	20.0	5837.00	4.0	20.7
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	4030.54	12.7	3354.22	11.9	3342.07	-0.4	11.9
- ale persoanelor juridice	2935.24	9.3	2453.79	8.7	2445.07	-0.4	8.7
- ale persoanelor fizice	1095.30	3.4	900.43	3.2	897.00	-0.4	3.2
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	10147.99	32.0	8192.95	29.1	7825.41	-4.5	27.7
- ale persoanelor juridice	1845.82	5.8	1410.09	5.0	1349.56	-4.3	4.8
- ale persoanelor fizice	8302.17	26.2	6782.86	24.1	6475.85	-4.5	22.9
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	9906.69	31.3	10951.26	39.0	11208.54	2.3	39.7
- ale persoanelor juridice	2062.11	6.5	2504.21	8.9	2484.99	-0.8	8.8
- ale persoanelor fizice	7844.58	24.8	8447.05	30.1	8723.55	3.3	30.9
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	16.86	0.1	5.73	0.0	4.02	29.8	0.0

Micșorarea indicatorului M2 a fost determinată de reducerea soldului depozitelor în moneda națională – cu 379.7 mil. lei (3.3 la sută) și a celui al instrumentelor pieței monetare – cu 1.7 mil. lei (29.8 la sută). Totodată, soldul numerarului în circulație a crescut cu 225.0 mil. lei (4.0 la sută).

Depozitele în valută străină (recalculate în lei) s-au majorat cu 257.3 mil. lei (2.3 la sută). Exprimat în USD, acestea s-au micșorat cu 7.2 mil. USD, sau cu 0.7 la sută. Ponderea depozitelor în valută străină, recalculate în lei, în volumul total al masei monetare (M3) s-a majorat de la 39.0 la sută în luna martie până la 39.7 la sută în luna aprilie 2009.

* Baza monetară include banii în circulație (în afara sistemului bancar), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

** Banii în circulație M0 reprezintă banii în numerar puși în circulație de către Banca Națională a Moldovei, exclusiv numerarul în casele băncilor și în casa Băncii Naționale a Moldovei.

*** Masa monetară M2 include banii în circulație (M0), depozitele în lei moldovenești și instrumentele pieței monetare.

**** Masa monetară M3 include masa monetară M2 și depozitele în valută străină ale rezidenților exprimate în lei moldovenești.

Rezervele internaționale nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au micșorat cu 12.2 mil. USD, totalizând 811.5 mil. USD. În structura acestora rezervele internaționale nete ale BNM s-au redus cu 31.4 mil. USD, iar cele ale băncilor s-au majorat cu 19.2 mil. USD.

Rezervele externe ale sistemului bancar în luna aprilie au însumat 1414.2 mil. USD, micșorându-se cu 34.6 mil. USD față de luna martie 2009. **Rezervele externe ale BNM** s-au redus cu 30.3 mil. USD, până la nivelul de 1102.0 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 602.7 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 156.3 mil. USD*.

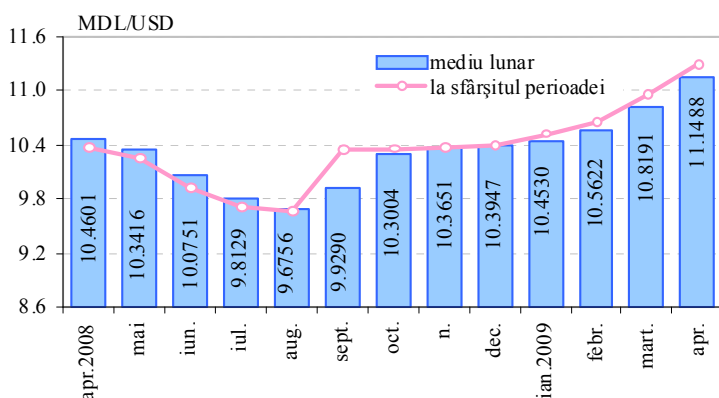
Activele interne nete ale sistemului bancar s-au micșorat cu 49.1 mil. lei (0.3 la sută). În luna aprilie 2009 cererile de plăți față de Guvernul Republicii Moldova ale sistemului bancar au crescut cu 272.2 mil. lei (29.3 la sută).

Piața valutară

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a depreciat de la 10.8191 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA în luna martie până la 11.1488 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA în luna aprilie 2009 (graficul nr. 8).

Cursul oficial al leului moldovenesc s-a depreciat de la 10.9699 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA la începutul lunii aprilie 2009 până la 11.2986 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA la finele lunii gestionare.

Graficul nr. 8. Cursul de schimb MDL/USD

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu euro s-a depreciat de la 14.1208 lei moldovenești pentru 1 euro în luna martie până la 14.7194 lei moldovenești pentru 1 euro în luna aprilie 2009. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu euro a fost de 14.6246 MDL pentru 1 euro, iar la sfârșitul lunii – 14.9690 lei moldovenești pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.3125 lei pentru 1 rublă rusească în luna martie până la 0.3323 lei pentru 1 rublă rusească în luna aprilie 2009. La începutul lunii gestionare cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească a constituit 0.3242 lei pentru 1 rublă rusească, iar la sfârșitul lunii – 0.3412 lei pentru 1 rubla rusească.

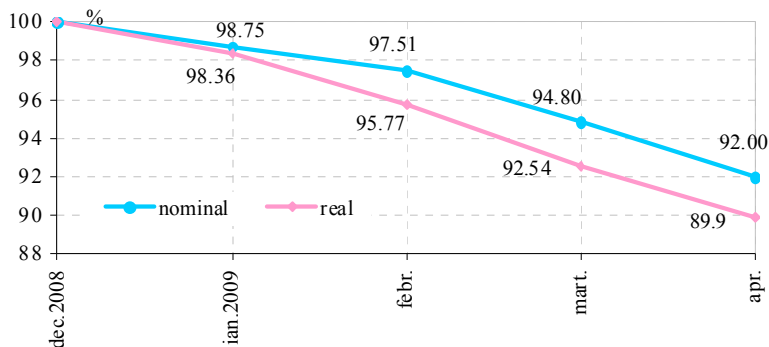
La finele lunii aprilie 2009 în comparație cu finele lunii decembrie 2008 leul moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a depreciat în termeni nominali cu 8.0 la sută (cotare indirectă**), iar

* inclusiv dobânda calculată

** Dolari SUA pentru un leu moldovenesc

în termeni reali – cu 10.10 la sută (fiind direct proporțională nivelului inflației din Republica Moldova și invers proporțională nivelului inflației din SUA (graficul nr. 9).

Graficul nr. 9. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec. 2008 = 100%)

Volumul total de dolari SUA tranzacționați pe piața interbancară de către bănci în luna aprilie 2009 a constituit echivalentul a 132.33 mil. dolari SUA, diminuându-se cu 347.32 mil. dolari SUA față de luna precedentă (în luna martie 2009 acest indicator s-a cifrat la 479.65 mil. dolari SUA). Pe parcursul perioadei de gestiune rulajul tranzacțiilor efectuate de către Banca Națională a Moldovei pe

piața interbancară a constituit 52.26 mil. dolari SUA, diminuându-se față de luna martie 2009 cu 178.22 mil. USD.

Rulajul total al tranzacțiilor de cumpărare/vânzare contra MDL a principalelor valute străine efectuate în luna aprilie 2009 pe piața valutară internă a însumat echivalentul a 750.2 mil. dolari SUA și s-a micșorat cu 37.8 la sută comparativ cu luna precedentă. Cumpărările contra MDL ale principalelor valute străine pe piața valutară internă au totalizat echivalentul a 356.4 mil. dolari SUA și vânzările – echivalentul a 393.8 mil. dolari SUA. Comparativ cu luna precedentă, în luna aprilie 2009 cumpărările contra MDL s-au diminuat cu 26.4 la sută, iar vânzările – cu 45.4 la sută.

Din rulajul total, tranzacțiile în dolari SUA au constituit 57.4 la sută, în euro – 39.3 la sută, în ruble rusești – 2.9 la sută, în lei românești – 0.2 la sută și în hrivne ucrainene – 0.2 la sută. Comparativ cu luna martie 2009, în luna de raportare ponderea rulajului în euro s-a majorat cu 9.8 puncte procentuale, iar cea a rulajului în dolari SUA s-a diminuat cu 11.1 puncte procentuale.

La 30 aprilie 2009 stocul datoriei față de FMI a rămas la nivelul lunii precedente, constituind echivalentul a 155.74 mil. dolari SUA.

În luna aprilie curent nu au fost planificate plăți externe de către BNM în vederea deservirii împrumuturilor acordate de către FMI.

La 30 aprilie 2009 stocul datoriei externe private supuse notificării la Banca Națională a Moldovei (inclusiv arieratele de dobândă) au constituit echivalentul a 1171.68* mil. dolari SUA, majorându-se cu 6.53 mil. dolari SUA în comparație cu finele lunii martie 2009 (echivalentul a 1165.15* mil. dolari SUA).

* Sursa DMFAS 5.3 la data de 15.05.2009. La 18.01.2009 a intrat în vigoare Legea privind reglementarea valutară Nr.62-XVI din 21.03.2008 aprobată la 18.07.2008, conform căreia în operațiunile aferente investițiilor directe, inter alia, se includ și împrumuturile/creditele pe termen lung (pentru o perioadă mai mare de 5 ani) în scopul stabilirii sau menținerii legăturilor economice durabile. Astfel, stocul la 30.04.2009 a fost diminuat cu suma creditelor menționate.